مانیفێستی بزوتنەوەی گەڵان لە دیدی شەقامەوە ... سامانی وەستا بەکر & فەرەیدون کونجرینی

لە نوێ بوونەوەی شۆڕش و خەباتی شاخدا چەند حیزبی کوردی ئۆپۆسیزیۆنی پارتیزان بوونی هەبووبێت لەپێناو رزگاری خاك و بەئازادی ژیانی هاوڵاتیانی دژبە ڕژێمی بەعس بوە ، دوابەدوای ڕاپەڕین و گۆڕانکاریەکانی ناوچەکە تا ئەم وەرزە چەندین پارتی نوێ بونی هیە، ئەو پارتانەی ١٩٩١و ساڵانی دوایی دامەزراون بەدرێژایی بوونیان نەیان توانیوە درزێك لەکەلێنی کۆمەڵگەکەماندا پڕبکەنەوە یان ببنەهۆکاری باشبوون و بەرەوپێشچوونی سیستمی حوکمڕانی، بەجۆرو نەیێتێك دانەمەزراون کۆتای بەهەژاری و برسێتی و نەمانی چەوساندنەوەی چیانایەتی بهێنن، بەڵکو بە پاڵپشتی کردن و بەهێزکردنی دوولایەنی دیاری باشور دروستبوون یان دروستکراون و دواتر قۆوقەپیان پێکراوە و ڕەزامەندبوون بەو سیستمەی بەدرێژای 26 ساڵ پارتی و یەکێتی حوکمی تاکڕەوی و تاک لایەنەی دەسەڵاتیان گەشەی پێکردووە، لە ئێستاشا دوو قەوارەی نوێ بەشداری لە هەڵبژاردنەکاندا ئەکەن بۆیە لێرەوە بەدواوە ئەبێ گەڵان ووردتر و ڕژدتر داخوازییەکانی خەڵك بەدیدبگرێت و ئەقوال بگۆڕێ بۆ ئەعمال.

لەدامەزراندن و هاتنە کایەیی سیاسی و بەشداربوون لە حکومەتدا پێویستە پێش پشتیوانی لە هەرقەوارەیەك، بیەوێ بەشداربێت لە هەڵبژاردنەکاندا یان هەر لایەنەکی ئۆپۆسزیۆنی دامەزرێ مەبەست لە ئامانجەکەی بۆ هەند وەرگیرێ، لە ڕوانگەیەکی دی لەوە دەنیابن ئایا قەوارە نوێکان هاوشێوە ئەو حیزبانە نابن کەلە پاش بەهاری ١٩٩١و ساڵانی دواتر دامەزراون ؟

بزوتنەوەی گەڵان لەسەرەتای دروستبوونی لەڕوانگەی ناوەکی جیاواز لە هەرپارتەکی نوێ دامەزراوەو پشتبەستوتر لە دەسەڵاتداران بە واقعی کۆمەڵگەی کوردی کاری کردووە و بۆتە هۆی کەمکردنەوەو ڕێگیری لە نەیارانی خەڵکی هەژار و توانیویەتی وەك بزوتنەوەیەکی ڕادیکاڵ و ڕاستگۆ لە پێناو مافی هاوڵاتیانا خەبات بکات. لە چوار ساڵی ئۆپۆسیزۆن بوون و ساڵ و نیوەک بەشدار لە دەسەڵات توندو

چاونەترسانە بەپێی خواستی هاولاتیان کەم تا زۆر چالاك بووە، لە دەسەڵاتیشدا هاوشێوەی ئۆپۆسیزیۆن کاری کردووەو ڕێگیربووە لە بەرفراوانی گەندەڵی و دەستێوەردانی حیزب لە حکومەت بەڵام هێزی نەیارانی لەسەرەوە بووەو نەتوانراوە پێچەوانەی ئەو ئاستەی دەسەڵاتی پارتی و یەکێتی کار لەسەر بەرنامەکانی بکات بەڵکو زرمەزلەیی سیاسی ئەو دوو لایەنە ترس و تۆقاندنیان گەیشتۆتە ئاستێکی خراپ تەنانەت ئاڕاستەی مەکۆ و بازنە و بنکەکان لەڕێی سوتان و تاڵان و دەسبەسەراگرتن مەبەستبووە لە شەڕەنگێزی و دوپاتکردنەوەی جەنگی ناوخۆ کە ئەمەش دەگەڕێتەوە بۆ نەبوونی دادگاو دادی گشتی بێ لایەن بەواتای نەبوونی سەروەری یاسا.

لەسەرەوە پوخت و چڕ هەوڵئەیەین ئەو خاڵانە بخەینە ڕوو کە کۆی گۆڕانخوازان و شەقامی کوردی چاوەڕێی ئەکا لە گۆڕان لەسەر هەردوو ئاستی نیشتمانی و حیزبی:

ئەکرێ کۆی کیشەکانی هەرێم لەسەر ئاستی نیشتمانی لە ڕێگەی دوو چاکسازییەوە چارەسەر بکرێ کە ئەمە بەناوی "دایکی ڕێفۆرم" ناوزەندی ئەکەین ئەوانیش.
یەکەم: "دامەزراوەی دادگای گشتی بێ لایەن و پڕاوپڕ سەربەخۆ"یە، ئەو دادگایە لێکۆڵینەوە بکات لە هەر بابەتێکی نیشتمانی، نەتەوەیی، حیزبی و ڕێکخراوەیی تا بچوکترین تاوان و ئەکتیڤ کردنی سەرجەم دادگاکانی هەرێمی کوردستان، بوونی دادگای نیشتمانی بەپەیوەندی کردن لەگەڵ داگای فیدراڵی گرنگیەکی هەنووکەییە.
دووەم: هەڵوەشانەوەی میلیشیای حیزبی لەژێر هەر ناوێکا بێ و دروست کردنی هێزێکی چەکداری پڕ چەکی نیشتمانی لەژێر چەتری وەزارەتی پێشمەرگەدا بەمەرجێک وەزیری پێشمەرگە کەسێکی قاڵ و پرۆفیشناڵ و مەدەنی بێ لایەنبێ. بۆ ئەم کارانە گۆڕان ئەبێ هەموو ڕێگاکان بگرێتەبەرو سڵ نەکاتەوە لە هانا بردن بۆ زلهێزەکان و فشارو پەستانی شەقام سوود لێوەرگرێ.

لەدیدی شەقامەوە: گۆڕان لەرابوردوا باشتر و چالاکتر لە ئێستا کاریکردووە هەرگیز وەک هەنوکە چەقبەستوو نەماوەتەوەو لەژێر فشارو ڕەخنەدا نەبووە بەتایبەت لەم وەرزەدا وەڵامی نیە بۆ هەڵسوڕاوو ڕەخنەگران ! واتا بزوتنەوەی گۆڕان لە چاوەڕوانی پشتیواناندایە تا خۆی قوتارکات لە ڕەخنەدیدی هاوڵاتیان کە تەوەرێکی گرنگە بۆ هەڵبژاردنەکان و چوونە ناوخۆێك بەکاری نوێوە.

ڕەخنەگرتن لەناوخۆو پەیڕەوی سیستم بەربەستە بۆ خراپ بەکارهێنانی

پلاتف□می بزوتنەوەی گۆڕان و هەڕەشەیە بۆسەر هاوڕێیانی ڕەگ
، مەبەستمانە گۆڕان چۆنی هێناوە باشتریکا لە رابوردوو، ناکرێ
لێرەدا باس لە هەموو شتێك بکرێ بەڵکو بە هاودەنگی و هاوڕەنگی
پشتیوانان یاداشتێکی تایبەت بۆ هەردوو جقات و ژوورەکانی
بزوتنەوەی گۆڕان تا ڕێکخەر وەك مانیفێستێک لە دوو توێی
پڕۆژەیەکدا هەموو ئەو پێشنیازانە ڕەوانە دەکەین.

تیندانەوە بە گۆڕان لەسەر ئاستی حیزبی، بەدیدوەرگرتنی هاوڵاتیان
لە ڕێگەی هەڵسوراوو چالاکوانان ڕەچاوکرێ، دروستکردنی پردی
پەیوەندی نێوان گۆڕان و خەڵک لە قۆناغێکی باش بۆ (زۆرباش) وەک
ئەوەی ئەمڕۆ هاوڵاتیان مەبەستیانەو دەیانەوێت هەبێت. هاوڵاتی
پرسگەی دەوڵەتە هەر بڕیارێکی حکومەت دەرچێت دەبێت پێشوەخت پرسی
هاوڵاتی تێدا بێت چونکە هاوڵاتیان دەتوان بڕیاربەن و بەرپەرچی
هەرهەڵەیەکی حکومەت بەنەوە.

گرنگە بزوتنەوەی گۆڕان پێشنیارو یاداشتی هەرتاکێکی ناو
بزوتنەوەکە بەگرنگ بزانێت و پرۆژەو پێشنیاری نێردراوی هەڵسوڕاوان
ڕادەستی ژووری مەبەست بکات پاش شرۆڤە وەڵامی گونجاو بنێرێتەوە
بۆ هەڵسوڕاو گۆڕانخوازان چونکوم پێشنیارو پرۆژەکانی ئەوان
هەڵقوڵاوی ئازارو دەنگی ناڕەزای خەڵکن. بە دیدگرتنی خەڵکی
بێلایەن و ڕەخنەی لایەنگرانی پارتەکانیتر و دانیشتوانی هەرێم ئەکرێ
بکرێ بە کۆکی نیشتمانی، هەروەك چۆن لە ڕابوردووا گۆڕان جیاوازی
لە ئایینی و ئیتنیدا نەکردوە دەشکرێ جیاوازی لەناوخۆو پلە
بەندی هەڵسوڕاوەکانیشیا نەکات و بەدەم داواکاری و پێشنیاری
گۆڕانخواز و هەڵسوڕاو هاوڵاتی ئاسایشەوە بچێت.

نەوشیروان مستەفا پێیخۆشنەبوو لەسەر شکۆی خەباتی شاخ بژی بەڵکو
ئەو بڕوای بەو تیۆری□□ ه□بوو "ئایا لە ئێستایا چیت بۆ ئەکرێ و چی
نوێت پێیە"؟ گرنگە گۆڕان بەو ئاڕاستەیە کاربکات کە (دوێنێ
فێرگایە بۆ ئەمڕۆ و ئەمڕۆ کاری نوێ ئەکەین و ه□□سنگاندن بۆ
کارەکانی دوێنێش ئەکەین و پلان بۆ سبەینێش ئەکێشین) واتا ئەمڕۆ
گرنگترینە!
ئەوەی کە ئێستا کەوتۆتە سەر شانی گۆڕان داهاتووی بزوتنەوەکەی
لەسەر بەندە هەربۆیە ئەرکی گۆڕان ئاسان نیە بەڵام کارکردنیش
لەسەری گران نیە! گۆڕان ئەبێ سەرەتا گوێ بۆ دەنگە ناڕازی□کانی
خوارەوە بگرێ تا لەسەرەوە بڕیارەکان لە بەرژەوەندی گەشەی حیزب
بێت. ئەبێ گوێ بۆ ڕەخنەگرانی یارو نەیار بگرێ و نە بەپیاهەڵدانی
دۆست شاگەشکەبێ و نە بەڕەخنەی نەیاریش گۆشەگیربێ. ئەبێ گوێ بۆ

دەنگ و هاواری شەقام بگرە تا پردی پەیوەندی لەگەڵ هاوڵاتی ئاسیا نەپچڕی و هەمیشە کارو فرمان و بڕیارەکان لە بەرژەوەندی مافخوراوانبێ، هەڵسوراو و پشتیوانان لەدیدی خەڵکەوە ڕەخنە ئەگرن، ئەبێ بزوتنەوەی گەڵان گرنگی بدات بەنوسەران و ڕەخنەگران ئەوانەی بیروڕای خەڵك وەرئەگرن لە گوزەرانیان گەیشتون و داواکاریەکانیان بەدیدی خۆیان ئاشکرا ئەکەن.

وێڕای ئەوەی گەڵان سەرکرادەیەتی لە کەنگرەیا هەڵنابژێرێ بەلام دواخستنی کەنگرە کە ئەبێ دوو ساڵ جارێ ببەسترێ و لە ئێستایا دواکەوتووە ئەبێتە هۆکاری چەقبەستوی، کەنگرە گرنگە بە نوێکردنەوەو ژیانەوەی دەستوری ناوخۆی گەڵان و گونجاندنی لەگەڵ سەردەمی نوێ. هەڵبژرادنە ناوخۆییەکانی ناوەوەو دەرەوەی گەڵان یەکێکە لە گرنگترین کارەکانی گەران کە نابێ لەژێر هیچ پاساوێکا دواخرێ کە لە ئێستایا بۆتە هۆکاری باش بەڕێوەنەچوونی ڕێکخستنەکانی گەڵان، هەروەک چۆن حیزب کاری ڕاهێنان و پەروەدەکردنی کادێرە تا لە کاتی وەرگرتنی دەسەڵات و چوونە ناو حکومەتەوە ئاوێنەی سیاسەتی حیزبن هەرواش گرنگ و ئەرکی ئەخلاقی حیزبە کە هەڵبژاردنی ناو خودی حیزب لەکاتی خۆیا ئەنجام بدات تا هەڵسوڕاوانی تووشی پەتای “ماوە بە درێژکردنەوە” نەبن و ڕانەهێنرێن لەسەری و ببێ بە کلتورێکی بێ کەڵک لەناو حیزب و حکومەتا.

ئاشکرایە ک□□ک□کانی دامەزراندنی گەڵان کە لەناو ناوەڕۆک و پەیڕەو هەیکەلی دروست بوونی حیزبەوە و پست بەستنە بە دەنگدەر نەک شەڕکەر “هێزی چەکدار”، ئەمە مەدەلێکی نوێ بوو کە نەوشیروان مستەفا لە دنیای سیاسی کوردا دایهێناو لە یەکەم تاقی کردنەوەو بەشداری کردنی هەڵبژاردنەکانا بوو بە دووەم گەورە حیزبی هەرێم، هەرێمێک کە هێزی چەک لە ناو حیزبەکانا باڵادەستە نەک لەژیک. ئەوەمان لا ڕوون و بێ تەمومژ ئەکا کە گەڵان لە دامەزراندن و ئامانجدا سەرکەوتوو بوو بە پلەی نایان بۆیە لادان لە بیرو بڕواو ئامۆژگاری و وەسیەتی بیرمەند و داهێنەر نەوشیروان کارێکی مەترسیدارئەبێ هەربۆیە جێبەجێکردنی یەکێک لە گرنگترین وەسیەت و ئامۆژگارییەکانی بە تێکەڵ کردنی خوێن و توانای نوێ بە ئەزموونی ڕابردوو بە دامەزراوەکانی دامەزراندنی گەڵان بە پێویست ئەبینین.

دووپاتی دیدو شرۆڤەمان لە ئامانجە نیشتمانی و نەتەوییەکان ئەوەیە هەروەک چۆن گەڵان پەیامەکی پشتیوانی بوو بە ئازادیخوازان، شکاندنی دیواری ستەم، ستەپی زەوتکاری داهات، ئاشکراکردنی

موڵکی هاوڵاتی، گەڕانەوەی شکۆ بۆ پێشمەرگە و ئازادکردنیان لەدەس حیزب و بەنیشتمانی کردنیان هەرواش گۆڕان ئامانجی کۆتای هێنانە بە قۆرخکاری ئازادی و کردنەوەی گرێی خراپ بەکارهێنانی دەسەڵات هەروەک چۆن لەسەرهەڵدانیەوە بەڵێنی گەڕانەوەی مافی تاکیدا بۆ خاوەنەکەی، دەستەبەرکردنی دادی کۆمەڵایەتی، نەهێشتنی مەحسوبیەت و مەنسوبییەت، توانای گونجاو بۆ شوێنی گونجاو، ڕیزگرتن لەپەرەنسیپی بەڕێوەبردن، پوختی دیموکراسی، درێژنەکردنەوەی ماوەی تەواوبووی سەرۆکی وڵات یان کادێرێکی حیزبی و....هتد هەرواش ئەبێ گۆڕان بەردەوامبێ باشتر و هۆشیارتر هەنگاو بنێین لە ڕابردوو، بۆ گەشتنیش بەم ئامانجانە گرنگە و ئەشبێ سیاسەتی لەگوتارەوە بگۆڕێ بۆ کردار.